Evropski parlament
2024-2029

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve
predsednica

25.2.2026

Johan Van Overtveldt
predsednik
Odbor za proračun
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o uporabi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce na podlagi vloge Belgije – EGF/2025/007 BE/Casa (2026/0038(BUD))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru.

Vprašanje je obravnaval na seji 25. februarja 2026. Na seji je sklenil, da Odboru za proračun kot pristojnemu odboru predloži mnenje, predstavljeno v nadaljevanju.

S spoštovanjem!

Li Andersson

MNENJE

A. ker je Belgija 28. avgusta 2025 vložila vlogo EGF/2025/007 BE/Casa za finančni prispevek iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) zaradi odpustitve presežnih delavcev v podjetju Casa v Belgiji, ki deluje v gospodarskem sektorju, razvrščenem v oddelek 47 NACE Revizija 2 (Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili) in 52 (Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti), pri čemer je do odpuščanj prišlo v regiji na ravni NUTS 2 Provincie Antwerp (BE21);

B. ker je Belgija predložila vlogo v skladu z merilom za pomoč iz člena 4(2) točka (a) uredbe (EU) 2021/691, ki zahteva prenehanje opravljanja dejavnosti za vsaj 200 presežnih delavcev v štirimesečnem referenčnem obdobju (v tem primeru od 6. marca 2025 do 6. julija 2025) v podjetju v državi članici, vključno s presežnimi delavci pri dobaviteljih ali proizvajalcih v poproizvodni fazi in/ali samozaposlenimi osebami, ki so prenehale opravljati dejavnost; ker je Komisija to vlogo ocenila in v skladu z vsemi veljavnimi določbami uredbe o ESPG ugotovila, da so pogoji za finančni prispevek iz ESPG izpolnjeni;

C. ker se vloga nanaša na 416 presežnih delavcev (upravičenih prejemnikov), ki so prenehali opravljati dejavnost v zgoraj navedenih gospodarskih sektorjih (257 v podjetju Casa International NV (trgovina na drobno) in 159 v podjetju Casa Logistics NV (skladiščenje));

D. ker je Komisija 6. februarja 2026 sprejela predlog sklepa o uporabi sredstev ESPG v korist Belgije, da bi podprla ponovno vključitev 416 ciljnih upravičencev na trg dela;

E. ker Casa obsega dve podjetji, in sicer Casa International s 65 maloprodajnimi mesti po vsej Belgiji in Casa Logistics, ki je odgovorna za skladiščenje in distribucijo do teh mest; ker so presežki posledica finančnih težav, s katerimi se Casa srečuje že več let, delno zaradi močno povečane vloge e-trgovanja; ker se je okrepila tudi mednarodna konkurenca, zaradi česar se je leta 2020 zahtevala zaščita upnikov; ker je bila Casa leta 2021 prodana družbi Globitas, leta 2024 pa ponovno prodana švedski družbi AAS Retail; ker se je Casa nato ponovno znašla v finančnih težavah zaradi akutnega pomanjkanja likvidnosti, kar je povzročilo razprodajo v trgovinah poleti 2024 in izgubo različnih delovnih mest v oddelku za trženje na sedežu v Olenu; ker je Casa konec oktobra 2024 pri gospodarskem sodišču ponovno zaprosila za šestmesečno zaščito upnikov zaradi morebitnega ponovnega začetka poslovanja; ker resnih potencialnih kupcev družbe ni bilo, zato je gospodarsko sodišče v Antwerpnu 6. marca 2025 razglasilo stečaj družb Casa International in Casa Logistics, zaradi česar je 416 delavcev izgubilo zaposlitev;

F. ker se v Belgiji število stečajev od leta 2022 povečuje; ker je leta 2024 stečaj razglasilo več kot 11 000 podjetij (6 323 v Flandriji), kar je največ od leta 2013; ker se je ta trend nadaljeval, pri čemer je med januarjem in septembrom 2025 stečaj razglasilo 8 493 podjetij, od tega 4 964 ali 58 % v Flandriji; ker je bilo zaradi stečajev leta 2024 v Belgiji izgubljenih 32 566 delovnih mest, v prvi polovici leta 2025 pa 15 351, od tega 59 % oziroma 51 % v Flandriji; ker je bilo približno 18 % delovnih mest izgubljenih v industriji; ker poleg tega nedavna prestrukturiranja, kot so presežki v podjetjih Van

Hool, Sappi in Purmo, BelGaN, Tupperware in Audi, za katere je Belgija zaprosila za podporo iz ESPG, vplivajo na flamski trg dela, in sicer se je odpiranje delovnih mest v industriji zmanjšalo;

G. ker je v Flandriji in Bruslju 63 trgovin Casa, sedež in distribucijski center pa sta v Olenu (provinca Antwerpen); ker je približno polovica prizadetih zaposlenih v okolici Belgije, druga polovica pa je skoncentrirana v distribucijskem centru in glavnem sedežu; ker je bilo zaradi te koncentracije zaposlovanje v regiji Olen še posebej močno prizadeto; ker se je v regiji Neteland, katere del je Olen, število prostih delovnih mest, sporočenih javnim službam za zaposlovanje, v obdobju od junija 2024 do maja 2025 zmanjšalo za 11 % v primerjavi s prejšnjimi 12 meseci, število iskalcev zaposlitve pa se je avgusta 2025 v primerjavi z aprilom 2024 povečalo za 7 %;

H. ker so delavci, ki so izgubili zaposlitev, večinoma prodajni pomočniki in skladiščno osebje; ker se je število prostih delovnih mest za neposredno zaposlitev v maloprodajnem sektorju (vključno z veleprodajo) v Flandriji v zadnjih letih sicer zmanjšalo, vendar še vedno primanjkuje delovne sile v maloprodaji; ker ima zato večina prizadetih prodajalcev dobre možnosti, da najde zaposlitev; ker pa bo iskanje nove zaposlitve za številne zaposlene v zadevnih skladiščih v distribucijskem centru zahtevnejše; ker številni iskalci zaposlitve iščejo tovrstno delo, saj jih mnogo od njih nima ustreznih spretnosti ali kvalifikacij (npr. tovornjak za dviganje, tovornjak za prevoz), zato bodo potrebovali izpopolnjevanje in/ali delo v drugi regiji ali spremembo poklica;

I. ker je Belgija navedla, da je bil usklajeni sveženj prilagojenih storitev pripravljen v posvetovanju s socialnimi partnerji v skladu s členom 7(4) uredbe o ESPG;

J. ker sredstva ESPG ne presegajo najvišjega letnega zneska 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), kot je določeno v členu 8 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027;

zato Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. želi spomniti, da je namen ESPG izkazovati solidarnost z upravičenci in jih podpirati; meni, da bi morali biti finančni prispevki iz ESPG prvenstveno usmerjeni k aktivnim ukrepom na trgu dela in prilagojenim storitvam, s katerimi bi se upravičenci hitro ponovno vključili v dostojno in trajnostno zaposlitev v svojem prvotnem sektorju ali zunaj njega; poudarja, da je delavce pomembno pripraviti na nujno potrebni zeleni in digitalni prehod evropskega gospodarstva in družbe ter jim pri tem pomagati; v zvezi s tem ponovno poudarja, da ima Unija pomembno vlogo pri nudenju potrebnih kvalifikacij za pravičen prehod v skladu z evropskim zelenim dogovorom, tudi s financiranjem iz ESPG;

2. se strinja s Komisijo, da so pogoji iz člena 4(2), točka (a), uredbe o ESPG izpolnjeni in da je Belgija na podlagi te uredbe upravičena do finančnega prispevka v znesku 1 916 733 EUR, kar je 85 % skupnih stroškov v znesku 2 254 980 EUR, od česar stroški posameznikom prilagojenih storitev znašajo 2 168 980 EUR, stroški priprave, upravljanja, informiranja in obveščanja javnosti ter nadzora in poročanja pa 86.000

EUR;

3. ugotavlja, da je Belgija predložila vsa potrebna zagotovila, da so bile zahteve iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU o kolektivnem odpuščanju izpolnjene ter da se bosta pri dostopu do predlaganih ukrepov in njihovem izvajanju spoštovali načeli enake obravnave in nediskriminacije;

4. želi spomniti na profil presežnih delavcev, pri čemer je več kot dve tretjini odpuščenih delavcev žensk, približno tretjina pa starejših od 50 let, in meni, da bodo delavci zaradi pritiskov trga dela potrebovali dodatno prilagojeno podporo, zlasti ciljno usmerjeno pomoč, osredotočeno na izpopolnjevanje in preusposabljanje, da jim bo uspelo najti zaposlitev;

5. poudarja, da je Belgija potrdila, da ukrepi, za katere bo uporabljen finančni prispevek iz ESPG, ne bodo deležni finančnih prispevkov iz drugih finančnih instrumentov Unije;

6. ugotavlja, da usklajen sveženj prilagojenih ukrepov za delavce zajema naslednje: (a) (a) projektna skupina (informativni sestanki, ki jih organizirajo strokovnjaki s poglobljenim poznavanjem lokalnega trga dela), (b) iskanje nadomestne zaposlitve (storitve iskanja nadomestne zaposlitve, ki se zagotavljajo v okviru skupinskih ali individualnih srečanj, začetni razgovor in individualna karierna orientacija, certificiranje pridobljenih spretnosti, smernice za uporabo digitalne platforme za iskanje zaposlitve itd.;), (c) aktivna mediacija, (d) usmerjanje, (e) usposabljanje in preusposabljanje, (f) usposabljanje na delovnem mestu ter (g) zaposlitveni sejem; glede na starost in izobrazbeni profil ciljnih upravičencev poudarja, da bi bilo treba pri nudenju prilagojenih storitev upoštevati posebne potrebe teh skupin;

7. poudarja zlasti pomen člena 7(2) uredbe o ESPG, v skladu s katerim je treba v usklajenem svežnju predvideti prihodnje obete na trgu dela ter potrebna znanja in spretnosti, združljiva s prehodom na trajnostno gospodarstvo, ki bo gospodarno z viri, pri čemer je poseben poudarek na razširjanju spretnosti, potrebnih v digitalni industrijski dobi; pozdravlja dejstvo, da usposabljanje na področju IKT in dodatna podpora, predvidena v okviru služb za iskanje nadomestne zaposlitve, zagotavljata podporo digitalno nepismenim in tistim, ki imajo določena digitalna znanja in spretnosti, kar je podprto z oceno digitalnih znanj in spretnosti ter določbami za delavce, da si izposodijo prenosni računalnik, se udeležijo usposabljanja o njegovi uporabi in dobijo odgovore na svoja digitalna vprašanja;

8. želi spomniti na možnost, da se v usklajeni sveženj vključijo posebni časovno omejeni ukrepi, med drugim dodatki za nego otroka, kot je določeno v členu 7(2)(b) uredbe o ESPG, da se iskalcem zaposlitve omogoči udeležba v predlaganih dejavnostih.